Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000257

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Остроухова Наталія Володимирівна
2. Nataliya V. Ostroukhova

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 17.00.03

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 29-05-2025

Спеціальність за освітою: 025 Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 41.857.01

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.19, 18.41.09, 18.07

Тема дисертації:

1. Одеський оперний театр як музично-історичне явище та художньо-інституціональний феномен

2. Odesa Opera House as a musical and historical phenomenon and artistic and institutional phenomenon

Реферат/анотація:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.03 – музичне мистецтво. Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової. Одеса, 2024. Одеський театр опери та балету завжди відігравав і відіграє значну роль у культурному житті країни. Він є гордістю і славою Одеси й України. Саме тут вперше після виконання в Італії прозвучали такі відомі й популярні опери, як «Севільський цирульник» Дж. Россіні, «Лючія ді Ламмермур» Г. Доницетті, «Тоска» Дж. Пуччіні… Висока художня репутація театру, який зробив значний внесок у справу становлення та відродження українського виконавського мистецтва, незмінно підтверджується його міжнародним авторитетом. На одеській сцені виступали всесвітньо відомі українські та зарубіжні майстри. У театрі створено концепцію відновлення, яка сприятиме розвитку національної культури, здійсненню репертуарної політики, яка також впливатиме на міжнародну співпрацю театру у галузі культури і мистецтва. У монографії досліджуються історико-

хронологічні засади діяльності Одеського оперного театру як художньо-інституціонального явища та музично-театрального феномена. Центральним напрямком роботи постає створення портретів провідних мистецьких особистостей, які сприяли становленню Одеського оперного театру, нині – Одеського національного академічного театру опери та балету, відкритого 1 жовтня 1887 року. Розглянуто історію розвитку музичної та театральної культури у молодому місті, починаючи з кінця XVIII століття та по сьогодення, діяльність Першого міського театру як історичну й репертуарну передумову розвитку оперного театру в Одесі. Проаналізовано види керівництва оперно-театральною справою – від антреприз до державної форми управління театром. Досліджено питання взаємодії різних національних театральних культур, зокрема тих, що походять з європейських країн. Виявлено значення культури Одеси для становлення українського оперного театру й народження української національної опери. Доведено значення персоніфікації як необхідної методологічної складової у вивченні музично-театральної творчості. В долі Одеського театру поєдналися факти і події різного масштабу та значення – від колективного до особистісного. Тому одним з центральних напрямків роботи було створення портретів провідних мистецьких особистостей, які сприяли становленню Одеського оперного театру, нині – Одеського національного академічного театру опери та балету, відкритого 1 жовтня 1887 року. Одним з головних завдань автора було детальне розкриття поняття такого феномену, яким є національний український оперний театр в умовах сучасного буття мистецтва у глобалізаційних процесах культури нового тисячоліття. Доведено, що навіть в умовах військового часу, театр успішно вирішує проблеми свого буття і розвитку за межею національних, гендерних, професійних культур, які склалися у транскультурному просторі світу.

2. Dissertation for the degree of Doctor of Arts in the speciality 17.00.03 - Musical Art. A.V. Nezhdanova Odesa National Music Academy. Odesa, 2024. The Odesa Opera and Ballet Theatre has always played and continues to play a significant role in the cultural life of the country. It is the pride and glory of Odesa and Ukraine. It was here that such well-known and popular operas as Rossini's The Barber of Seville, Donizetti's Lucia di Lammermoor, Puccini's Tosca were performed for the first time after being performed in Italy. The high artistic reputation of the theatre, which has made a significant contribution to the formation and revival of Ukrainian performing arts, is invariably confirmed by its international authority. World-famous Ukrainian and foreign artists have performed on the Odesa stage. The theatre has created a concept of revival that will contribute to the development of national culture, the implementation of repertoire policy, which will also influence the theatre's international cooperation in the field of culture and art. The monograph examines the historical and chronological foundations of the Odesa Opera House as an artistic and institutional phenomenon and a musical and theatrical phenomenon. The history of the development of musical and theatrical culture in the young city, from the end of the eighteenth century to the present day, and the activities of the First City Theatre as a historical and repertoire prerequisite for the development of the opera house in Odesa are considered. The author analyses the types of opera and theatre management – from intermissions to the state form of theatre management. The issue of interaction between different national theatre cultures, particularly those originating from European countries, is investigated. The significance of Odesa culture for the formation of the Ukrainian opera theatre and the birth of the Ukrainian national opera is revealed. The importance of personification as a necessary methodological component in the study of musical and theatrical creativity is proved. The fate of the Odesa theatre combined facts and events of different scale and significance – from the collective to the personal. Therefore, one of the central areas of work was the creation of portraits of leading artistic personalities who contributed to the formation of the Odesa Opera House, now the Odesa National Academic Opera and Ballet Theatre, opened on 1 October 1887. One of the main tasks of the author was to reveal in detail the concept of such a phenomenon as the national Ukrainian opera house in the context of the modern existence of art in the globalisation processes of the culture of the new millennium. It is proved that even in wartime, the theatre successfully solves the problems of its existence and development beyond the boundaries of national, gender, and professional cultures that have developed in the transcultural space of the world.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Одеський оперний театр як музично-історичне явище та худож¬ньо-інституціональний феномен: монографія. Одеса: Олді+, 2024. 16 с.
- 2. Остроухова Н.В. Одеський оперний театр в історичному просторі та часі: монография : в 3 кн. Книга перша (1804 – 1873). Одеса: Астропринт, 2013. 388 с.
- 3. Остроухова Н.В. Одеський оперний театр в історичному просторі та часі: монографія : в 3 кн. Книга друга (1873–1887). Одеса: Астропринт, 2015. 328 с.
- 4. Остроухова Н.В. Одеський оперний театр в історичному просторі та часі: монографія : в 3 кн. Книга третя (1887–1926). Одеса: Астропринт, 2018. 650 с.
- 5. Остроухова Н.В. Одеський оперний театр в історичному просторі та часі: монографія : в 3 кн. Книга перша (1804–1873). Видання друге доповнене. Одесса: Астропринт, 2020. 502 с.
- 6. Natalia Ostroukhova, Yiyu Zhu, Yue Qun, Feng Zhou, Wenjing Xiang. CATEGORY OF GENRE STYLE IN THE CONCEPTUAL SYSTEM OF MODERN MUSICOLOGY. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2023. Vol. 13, Issue 1, Special Issue 34, pp. 140–144.
- 7. Natalia Ostroukhova, Liu Xiaowen, Lyu Jing, Kongbo Tan, Yu Xinya. INTERPRETIVE INNOVATIONS OF THE OPERA IMAGE IN THE CREATIVE DIALOGUE M. CALLAS - L. VISCONTI. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2023. Vol. 13, Issue 2, Special Issue 35, pp. 26–30.
- 8. Natalia Ostroukhova, Wang Ziyang, Liu Xiaofang, Dai Tianxiang, Miao Wan. THE LOGOSPHERE OF OPERA AS A POLYSYSTEMIC ARTISTIC PHENOMENON. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2023. Vol. 13, Issue 2, Special Issue 38, pp. 66–70.
- 9. Остроухова Н. Дельфино Менотти, как один из основоположников одесской вокальной школы. European Journal of Arts. Vienna: Premier Publishing, 2020. № 3. Pp. 135–139.
- 10. Остроухова Н. Альберт Цорн – хореограф и ученый. European Journal of Arts. Vienna: Premier Publishing, 2021. № 1. Pp. 102–106.
- 11. Остроухова Н. Опери Миколи Лисенка на одеській сцені. Часопис Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського. Київ, 2012. № 2 (15). С. 95–101.
- 12. Остроухова Н. Место и значение временного театра в истории театральной культуры Одессы: к проблеме хронологии истории Одесского оперного театра. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса: Астропринт, 2012. Вип. 16. С. 182–192.
- 13. Остроухова Н. Опери Ріхарда Вагнера на сцені Одеського оперного театру. Часопис Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського. Київ. 2013. № 2 (19). С. 25–32.
- 14. Остроухова Н. «Я похожа сама на себя…» Штрихи к портрету главного художника Одесской оперы Натальи Михайловны Бевзенко-Зинкиной. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса: Астропринт, 2013. Вип. 18. С. 30–39.
- 15. Остроухова Н. Первые русские антрепризы Первого городского театра в Одессе. Проблеми сучасності: мистецтво, культура, педагогіка. Збірник наукових праць. Луганськ, 2014. Вип. 27–28 [2014]. С. 213–220.

- 16. Остроухова Н. Твори В. С. Губаренка на одеській сцені. До 80-річчя від дня народження Віталія Сергійовича Губаренка. Часопис Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського. Київ, 2014. № 2 (23). С. 27–33.
- 17. Остроухова Н. Балети Рейнгольда Гліера на одеській сцені. Часопис Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського. Київ, 2015. № 4 (29). С. 18–27.
- 18. Остроухова Н. Французський театр мадам Емілії Келлер в Одесі. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса, Астропринт, 2015. Вип. 21. С. 8–14.
- 19. Остроухова Н. Репертуарні засади творчої діяльності Миколи Милославського. Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2017. № 1 (34). С. 83–91.
- 20. Остроухова Н. Женщины-дирижеры в интерьере Одесской оперы (Эхо через столетие… Открытия… Совпадения…). Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса, Астропринт, 2016. Вип. 22. С. 38–49.
- 21. Остроухова Н. Нові виконавські діалоги з композиторською спадщиною Віталія Губаренка та Ірини Губаренко. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса, Гельветика, 2020. Вип. 30, книга 2. С. 51–63.
- 22. Остроухова Н. Марко Лукич Кропивницький як засновник школи професійного театру в Україні. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса, Гельветика, 2021. Вип. 32, книга 1. С. 6–16.
- 23. Остроухова Н. Рікардо Бонічолі – композитор і диригент одеської італійської опери. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса, Гельветика, 2021. Вип. 32, книга 2. С. 17–28.
- 24. Остроухова Н. Екскурс в історію виконання музики Ріхарда Вагнера в Одесі. Стаття у колективній монографії «Українська книга про Ріхарда Вагнера». Київ, Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України, 2022. С. 78–94.
- 25. Остроухова Н. Півстоліття в Одеській опері – сценографія Петра Панасовича Злочевського. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса, Гельветика, 2024. Вип. 39. С. 299–310.
- 26. Остроухова Н. В. Сучасний погляд на творчі особистості головних хормейстерів Одеської опери. Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник. Одеса : Гельветика, 2024. Вип. 40. С. 6–20.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каплієнко-Ілюк Юлія Володимирівна

2. Юлія В. Каплієнко-Ілюк

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Дніпровська академія музики" Дніпропетровської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02214515

Місцезнаходження: вул. Ливарна, 10, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Драч Ірина Степанівна

2. Iryna Drach

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новакович Мирослава Олександрівна

2. Novakovych Myroslava O.

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Самойленко Олександра Іванівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Самойленко Олександра Іванівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Черноіваненко Алла
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна